

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube & Co. s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

123. szám.

Brassó, Szombat, október 29-én.

III. évfolyam 1887.

A nemzetiségek politikai jogai.

„Meg kellene szüntetni a főrendi házat, a választókerületeket igazságosabban beosztani, az általános szavazójogot és a titkos szavazást bevezetni.”

Ezt a szerény kívánságot fejezi ki a brassói német ujság arra nézve, hogy a nemzetiségek tényleg gyakorolják politikai jogaikat Magyarországon.

Igazán, szerény kívánságok!

Mit vétett a főrendiház, hogy utjában van a nemzetiségek politikai jogai gyakorlásának?

A magyar alkotmánynak egyik alaptörvénye a két kamarai rendszer. Ezredéves múltunknak egyik erős alapja a törvényhozás ilyen berendezése. De eltekintve ettől, a népek és nemzetek kebelében és életében nagy szerepet játszik a kegyelet a múlt iránt. A felsőház — mert mai szervezetében nem főrendi, hanem felső-ház — történelmi alapokon nyugszik. Magyarország politikai életében a magyar arisztokrácia mindenkor nagy szerepet játszott s bár az egyenlőség korszakát éljük, a legnagyobb hálátlanság, sőt egyenesen indolencia volna a nemzettől, megtagadni az arisztokráciától azt a jogot, melyet őseink biztosítottak számukra.

De különben ma a felső-ház nem többé születtett törvényhozók csarnoka. A felsőház reformációjával lejárt ennek korszaka. A felsőház ma teljes összhangban van a népképviselői rendszer alapján alkotott képviselőházzal s így alakjában fenn fogja ezt tartani a nemzet továbbra is, fenntartani parancsolja az ősek iránti kegyelet s a magyar alkotmány iránti tisztelet. — A két kamarai rendszer a törvényhozásban legpraktikusabbnak, legéletrevalóbbnak bizonyult. Miért változtatnánk éppen mi rajta? A nemzetiségekért. Hát mi jögezi-men követelnek a nemzetiségek Magyarországon ilyen árt politikai jogaik gyakorlásáért? Hát miért áll ennek utjában a felsőház?

A nemzetiségeknek Magyarországon nincs okuk panasza. Politikai jogukat szabadon gyakorolhatják, ép úgy, mint a magyarok. Hogy a felsőházban nincsenek mint nemzetiségek képviselve, az természetes. Politikai tekintetben a magyar törvények nem ismernek nemzetiséget. A felsőháznak nincs egyetlen tagja, a ki nemzetisége czimén ülne ott. A ki

ott ül, az vagy főúr, ki oly földbirtokkal bír, melyért évi kétezer forint földadót fizet; vagy a született törvényhozókból élethossziglan választott; vagy tudomány, irodalom, művészet, ipar és kereskedelem terén szerzett érdemei elismerésül; vagy főpap és főgondnok, ki egyházat képviseli. De az a főpap sem magyar, sem német, sem oláh, sem szerb nemzetiséget nem képvisel, az tisztán és egyedül a vallást, az egyházat személyesíti a törvényhozásban.

„A választókerületek igazságosabb beosztása!” — Minek és miért? Hogy a nemzetiségek szabadabban gyakorolhassák politikai jogukat s mert a mai beosztás mellett a magyarok aránytalanul túlnyomó befolyással bírnak. A nemzetiségek politikai jogainak gyakorlása sok helyütt alkalmazott túrtügy Ha kell, így, ha kell, úgy használják. Csavarják, mint az igazságot. Pedig ha közelebbről tekintenék s saját szemekkel látnának, vagy jobban mondva: látni akarnának, nem hivatkoznának úgy vele.

A szerbek, németek, tótok és ruthének mindannyian élnek politikai jogaikkal. S ha nincsenek külön szerb, tót és ruthén képviselők, az csak onnan van, mert ez elemek — bár szeretik nemzetiségüket — többé-kevésbé hazafias érzelműek s csatlakoznak egyik vagy másik politikai párthoz. Délmagyarországon a németek a kormánynyal szavaztak, a szerbek részben szintén, részben az ellenzéssel; Felső-Magyarországon pedig ép így a tótok. Csak egy nagyon csekély rész az, mely passzív maradt.

Az erdélyi szászok akadálytalanul gyakorolják politikai jogukat; vannak külön szász nemzetiségű képviselők. Hátra vannak még az oláhok. Ezek csakugyan passzívak. De miért? Vajjon ezeknek is a választókerületek kikerekítése áll utjokban? Ilyent még nem hallottunk tőlük. Nekik — s ezt nyíltan bevallották — Magyarország alkotmánya áll utjokban. Nekik mindenekelőtt Erdély uniója Magyarországgal nem kell. A míg ez fennáll, addig ők mindég passzívak maradnak, mert ezen kereten belül ők nem érzik jól magukat. Hanem ez az oláh passzivitás is nagyon gyaló valami. Emlékezzünk csak vissza az idej brassómezei képviselőválasztásokra. Hát mit ígért az oláh intelligencia a szászoknak, mikor arról volt szó, hogy mi megküzdünk a szászok-

kal? A hány román választó esetleg velünk fogna szavazni, annyit szavaztatnak ők le a szászok javára. Vajjon akadályozta-e őket a kerületek kikerekítése s a felsőház?

De hát miért kerekítettessenek ki újból a kerületek? Hogy a nemzetiségek többségre vergődjenek a parlamentben. Valóban, ily naivnak nem tartottuk volna a brassói német lapot. Hát feltételezheti-e valaki józan észszel azt a magyar törvényhozásról, hogy Magyarországon a nemzetiségek kedvéért úgy kerekítse ki a választókerületeket, hogy a magyar elem kisebbségben legyen? Azt hiszik, ez nem is volt komoly kívánság. Legalább nem lehet komoly számba venni.

„Általános szavazójog és titkos szavazás!” Szép elvek a papíron, a teoriában, de veszélyesek és felette végzetesekké válhatnak a gyakorlatban. Már pedig a magyar államnak semmi kedve a túlzó nemzetiségek különben nagyon kétes értékű „őszinte” megnyeréseért állami létét kockára tenni.

Belföld.

Brassó, okt. 28. **A be nem nyújtott mandátumok.)** Doda Trajánon kívül — mint a „Bud. Corr.” értesül — a Székesfehérvárott megválasztott Károlyi Gábor gr. sem nyújtotta be képviselői mandátumát a képviselőházhoz. A házszabályok értelmében, mielőtt a képviselőház ez iránt határoz, a két képviselő fel fog szólítani, mandátumának benyújtására s ha ezt további 14 nap alatt meg nem teszik, a képviselőház mandátumvesztettnek jelenti ki őket. Ezután az illető választókerületekben elrendelik az új választásokat.

Külföld.

Brassó, okt. 28. Crispi olasz miniszterelnök nagy s fontos politikai beszédet tartott Turinban.

Az a nyilatkozata, hogy Olaszország soha sem vett részt oly benső és teljes szövetségben, mint jelenleg, hogy Olaszország méltósága soha sem respektáltatott annyira, mint most, hogy Olaszország jogai és érdekei soha sem voltak annyira biztosítva, mint ezúttal, megerősíti azt a véleményt, hogy Németország és O'aszország közt véd és dacszövetség jött létre.

A legelőkelőbb tetszéssel találkoztak őszinte nyilatkozatai, melyeket a friedrichsruhei találkozás békés jellegéről tett s a Franciaországhoz intézett beszéde aposztrophálás, mint a mely államnak Olaszországgal

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Az árva. (Szirotkos.)

(Czigányból.)

Az a gyermek csak igazán a boldog,
A kiért a szülői szív feldobog.
Milyen szépen hangzik annak ajakán:
„Édes apám, lelkem édes jó anyám!”

Pusztá földnek rég kiszáradt fája az,
A kire tán soha se jó több tavasz.
Hervadt lombja busan néz le a tájra,
Kétszer érzi, kétszer tudja, hogy árva

Mi lesz most már én belőlem, teremtőm!
A szüleim nyugosznak a temetőn.
Bus a szívem, szomorú lett a képem,
Nem vidul fel soha többé életem.

Nincsen nekem e nagy földön menhelyem,
Nincsen nekem csak bár száraz kenyere;
Eljárhatok fel az utcán hiába,
Vándorolok, mint az ország cigánya.

Féregnek is van hajléka, tanyája,
A hol magát kényelmesen találja;
Erdő lombja szállást ad a madárnak:
Én csak követ használhatok párnának.

Minden féreg, kicsiny és nagy egyaránt,
Az Istentől megkapja, a mit kívánt.
Anyánk, a föld, róluk is gondoskodik,
Szívesen ad vizet, ruhát ő nekik.

Testem rongyokkal van fedve,
Szívem bánattal van telve;
Tövises az én életem,
Keserűség a kenyerem.
Égből rám tekint az Isten
És látja, hogy senkim sincsen;
Megvigasztal: ne félj, gyermek!
Ki a mezőt öltöztetem,
Bubánajod majd elűzőm!

A hontalan.

— Beszély. —

(Folytatás.)

14)

Ezzel felugrott helyéről s izgatottan járt fel-alá szobájában. Gabriella nem sirt többé. Mintha egy borzalmas éjszaka után ismét hajnalodnék, úgy emelte fel nedves szeméit az ép előtte megállott férfiúra.

— Gyermek! kiáltá az, kezeit megragadva — én nem hazudtam! Szeretlek, örültem szeretlek! És ha ezerszer gazdagabb, ezerszer előkelőbb is volnék, s ha a világ minden kincsével s minden tiszteletével bírnék, nem kívánnék magamnak mást, mint megosztani azokat veled. És boldog volnék. De lám Gabriella — folytatá azután fájó hangon — engem eskü köt. Legszentebb becsületszavamat adtam, hogy nem nősülök meg másodszor.

Gabriella összereszt e szavaknál. És nem sirt többé. Meghajolt a sors mostohasága előtt. Lelkének

vigas volt, hogy nem csalódott, Akaratlanul is ama halvány női arczképre nézett, mely feje fölött függött. A polgármester észrevette Gabriella tekintetét s így folytatá.

— Ezen kép előtt fogadtam. Itt küzdöttem az utolsó hetekben, itt szenvedtem Tantalus kínjait s majd megszegttem eskümet. Istenem, sokat kívánsz tőlem.

Itt vagy édes, házamban és — és Oh, Gabriella, hogy imádlak! Oh, felelj! mondj legalább egy árva szót, mert el kell pusztulnom a győtrő fajdalomtól!

És a hatalmas ember reszketett, remegett a szenvedély viharától s Gabriellát remegés fogta el, mikor újból megragadta kezét s mind közelebb-közelebb vonta őt magához.

— Ugy hát mégis szeretsz, szeretsz? mondá végre halk, szeretetteljes hangon. Hala neked istenem! Nem zúgolodom. Boldog vagyok ismét. Ez a tudat boldogít.

A leány égő tekintete, az a bizalmas megszólítás, az a láz, mely egész testét megreszketteté, elrabolták a férfi önuralmát.

— De nekem több kell! — kiáltá. — Boldogság! Nem tudok lemondani. Boldogság, te, te vagy az én boldogságom! — Ezzel térdre borult a leány előtt, szenvedélyes kiáltással nyomva fejét a leány ölébe.

szerencsében és balszerencsében egyaránt osztozkodnia kell. Háromszoros tetszésriadal fogadták beszédének azt a részét, melyben a Vatikán ellen követendő politikáját vázolta. E rész így hangzik: A szabadság nekünk nem ködös szó, hanem az egyéni jogok tisztelete a nemzet jogaival való összhangzásban. A szabadság a törvénynek való meghódolás s ez az igazság határozza meg magatartásunkat a néppel szemben.

Az egyházzal szemben sem helyezkedhetünk más állásponton. Az egyház szabadsága Olaszországban nagyobb és biztosabb, mint bármely más államban; nem is akarjuk azt megnyírni. De midőn megbecsüljük, magunk is becsülni akarunk az egyház által.

A „Times” értesülése szerint a bécsi, berlini és római kabinetek, mielőtt a Nagybritannia és Franciaország közt a Sues-csatorna semlegesége ügyében létrejött szerződésre vonatkozólag véleményüket kifejeznék, azon lesznek, hogy közös megállapodásra jussanak. Bécsben úgy hiszik, hogy Olaszországnak, mely e kérdésben erősen érdekelve van, joga van arra, hogy meghallgattassék.

Franciaia parlamenti körökben azt állították, hogy a bonapartisták és a jobbpárt többi árnyalatai között komoly jelentőségű véleménykülönbségek merültek fel. A költségvetési bizottság 8 szavazattal 5 ellenében törölte a pápai székhelyen tartott követség költségeit. Perier előadó ennél fogva lemondott tisztségéről. Ide vonatkozólag megjegyzi a „Havas ügynökség”, hogy a radikálisok évről-évre meghozzák ugyanezt a határozatot, melyet azután a kamara elszokott ejteni.

Nagy válság előtt Franciaország, sőt mi több nagy veszély fenyegeti Európa nyugalma is. Ama vehemens támadások konstatálásánál, melyek minden oldalról Wilsonra irányulnak, soha sem szabad elfeledkezünk arról, hogy ha e támadások leterítik Wilson, akkor könnyen beállhat az az eshetőség is, hogy az európai béke egyik legerősebbnek vélt oszlopa, Grévy, a francia köztársaság elnöke is porba dől.

Román lapszemle.

A „Telegr. Roman” a trónbeszédre adott válaszfelirat alkalmából vezércikket ír, melynek tartalmát itt röviden ismertetjük.

A nyugodt figyelő Magyarországon három magyar politikai irányáramlatot észlelhet. A kormány és pártja a dolgokat szép színben látják, minden, ami van, jó az országban és jobban nem lehet, de nem is lehet másképen, mert ma az ország egyik szelétől a másikig olyan elégtelenség és boldogság uralkodik, melyet más országokban a hazafiak hasztalan keresnének. Ez a szabadelvű párt feliratának veleje. A szélső baloldal, vagy a „Telegraf” szerint Ko-suthpárt, olyan, melynek ő nem szekundál ezen e véhez: „Minden ember legyen ember és magyar.”

Még az sem kell neki a szélső balról, midőn ez a választási jog kiszélesítéséről beszél, mert tudja, hogy e párt hatalomra jutna, azonnal szakítna a multtal és oly dolgokhoz kezdene, a melyektől a „Telegr. R.” már előre borzad.

Nem haragszik a „Telegr. R.” a szélső balpártra azért, hogy a Felségnek a Kolozsvárt tett nyilatkozatokért köszönetet mondott, mert ő nem olvasta azokban a válaszokban, hogy a románok megkísérlették

volna trónvesztetnek nyilvánítani az uralkodóházat, avagy, hogy a románok az államra nézve veszélyesek lennének, hanem azt, hogy erősödjenek, miveljék nyelvüket s hogy polgár testvéreinkkel éljünk békében, a mit meg is tesznek; mások azok, a kik kövel(?) dobálják, midőn ők kenyeret(?) tartanak kezeikben.

A harmadik pártha, a mérsékeltbe sem szerelmes a „Telegr. Román.”

Apponyi nem merte magát a bánági románok előtt mutatni, nehogy gyanút keltsen s még a Mocsáry sorsára jusson. Különben Apponyi olyan tanácsokat hangoztatott, melyeket a „Telegraf. R.” is aláír, de attól tart, hogy ha valaha kormányra kerül, majd ő is úgy fog tenni, mint mások, a kik hirdették, hogy jobb sorsot idéznek elő, de semmi se lett belőle.

A t. olvasó láthatja, hogy a három országos párt közül a „Telegr. R.” leginkább fél a szélső balról, legbizalmatlanabb a mérsékelt párt iránt és legkevésbé tart a szabadelvű, vagy kormánypárttól. Szeretni azonban egyiket sem szereti, csak a szerinte kevésbé veszélyes választja.

A „Tribuna” tapintat hiánynak tekinti, hogy az E. M. K. E. Kolozsmonostornak Kolozsvárba való bekebelezését kérte a köztörvényhatósági gyűléstől. Corojan Gyula ügyvéd sietett is kijelenteni csodálkozását, a felett, hogy a kultur-egylet ilyesmibe elegyedik. — Most aztán már meg is fenyegetik Corojánt azok a tüzes hazafiak, de magától érthető, hogy Corojan nem ijed meg s ha ittlétét türhetetlenné(?) teszik, annál rosszabb Corojanra.

Oh nem a tüzes hazafiakra nézve. Miért ez a nagy láрма? Azért, mert Kolozsvár magyar város, de K.-Monostor lakói földmivelő oláhok s nem szabad azoknak elmagyarosodni, mint az egykori kolozsvári szászoknak.

Ennél különben nagyobb veszedelem nem történt. Él a méltatlankodó Coroján, a tüzes hazafiak sem haltak meg és ami a legfőbb, K.-Monostor csak azért is: Mănăsturi!

A Gazetát az 1860. októberi diploma bántja, a mely minden népből annyi szép(?) reményt keltett volt fel s ebből átugrik az osztrák középiskola perre, a melyből önként következik, hogy Tisza bezzeg nem törli azon e fejét, hogy a nemzetiségeket valami uton kielégitené, hanem e helyett a pénzügygel foglalkozik. Igérték már más pénzügyminiszterek is eleget s hogy mi vált belőle, érezzük eléggé mi adózók.

Foglalkozik a romániai lapoknak Doda Trajánról irt czífraságaikkal, mek a trufás-kevény magyar nemzettel s ir annyi bolondot az Unirea után, hogy ő maga is nevelheti magával. Például: három millió román ki van zárva a magyar alkotmányból, nem látják a magyarok az örvényt, a melyet ők maguk nyitottak, betegek vagyunk, megijedünk egy román pornótól, a kin Erdély színeit látjuk, félünk a román könyvektől, lapoktól s több eféle lári-fári. Az ilyen lári-fári. Az ilyen stílust nevezik oda át Bukarestben Csokoj stílusnak.

Czenkalji.

Ujabb fájdalmak.

— Res saxonicae. —

A brásói német lap csütörtöki számának élén Beksics Gusztávnak „A nemzetiségek panaszai” czimű cikkével foglalkozik. Ezen cikkből kivesszük a kö-

vetkező részleteket: „Beksics Gusztáv ur úgy tárgyalja e kérdést, mintha a nem magyar nemzetiségeknek egyetlen panasza a politikai jogok megszorítása volna. Ez ugyan egész hamis, a mennyiben a nemzetiségek sérelmei nem politikai jogaik korlátozása ellen, hanem nemzeti fejlődésük szándékos megakadályozása, anyanyelvök üldözése, szóval a magyarosítási politika ellen van irányítva. Mindazonáltal a nemzetiségek politikai jogai sem oly sértetlenek, mint látszik. Ezt ma bebizonyítjuk.

Igaz, hogy törvény sehol sem tesz különbséget magyar és nem magyar között, kivéve a nemzetiségi törvényt, mely a magyar nyelvnek a legmesszebb menő előnyököt biztosítja a közéletben. Ámde az egész magyar alkotmány úgy van berendezve, hogy a magyar elemnek teljesen aránytalan túlsúlyt biztosít; a választási törvények olyanok, hogy a nemzetiségek nagyon korlátozottak theoretikai jogaik gyakorlati érvényesítésében; végre a törvények kezelése olyan, mely a nemzetiségek korlátozott választási jogait is gyakran iluzórisá teszi.

Itt van legelőbb is a magyar alkotmányban az országgyűlés legutóbbi szakában átalakított főrendiház, mely a magyar főnemességből, néhány egyházfejedelemből s a kormány által kinevezett tagokból áll. A nemzetiségek itt (eltekintve a kevés horvát képviselőtől) csak kevés egyházfő által vannak képviselve.

A választási törvények — elég csalfán — úgy alkotvák, hogy egyes határozmányok által a magyarokra aránytalanul sok képviselő esik. Nevezetesen választójogosult maradt minden magyar nemes, ki 1873-ig a nemesség alapján szerezte választójogosultságát, akár nines is több vagyona hét szilvafánál. De itt tudni kell, hogy Magyarországon egész falvak léteznek, melyek nemesek. És ha ez a magyar nemes ember még ma is bocskorban szaladgál s a parasztok legszegényebb osztályához is tartozik, azért mégis választó, míg a nem magyarnak annyi és annyi forint adót kell fizetnie, hogy választójogosult legyen. De tudvalevő dolog, hogy éppen a románok, tótok, ruthének és szerbek túlnyomó többsége az ország legszegényebb néposztályához tartozik s így kevesebb adót fizetnek, mint a mennyi a választójog gyakorlásához igényeltetik. A legtöbb választókerület továbbá oly ügyesen van kikerekítve, hogy ott, ahol csak lehetséges, nem magyarok nagy kisebbségei oly kerületekkel szavaznak hol, a magyarság többségben van. A hol pedig csak magyarok laknak, ott a kerületek rendszerint rendkívül nagyok, míg a magyar kerületek lehetőleg kicsinyek. Így pl. vannak magyar fészek, alig néhány száz lakossal, melyeknek a törvény külön képviselőt enged, mint pl. Oláhfalva, Bereczk, (mióta magyar város Bereczk? — Szerk) Szék stb. Ily körülmények között már theoreticze is nagy félreértésnek kell lenni magyar és nem magyar képviselők között.

Hát még a választási jogok alkalmazása s keresztültelése? A kormány és közegeinek hallatlan nyomása a választásoknál, az égbekiáltó választási visszaélések világhírűek, nem kell azokat nekünk újból felsorolni.

Itt azután felhozza a somogyi levelet s azután így folytatja: A közvélemény ilyen meghamisításánál nem csoda, ha a nemzetiségi képviselők csak elenyésző számban jelennek meg az országgyűlésen. Az igazságtalan választási törvények és hajmeresztő választási visszaélések következménye, hogy az ferdélyi s részben magyarországi románok, nemkülönben a tótok teljesen tartózkodtak a választástól a legutóbbi képviselőválasztáskor.

... Beksics Gusztáv ur még persze nagyra van vele, hogy Magyarország egyenlő politikai jogokat biztosít a nem magyaroknak a magyarokkal. Hát az ország nem magyar lakosai talán heloták vagy rab szolgák, hogy el lehetne venni tőlök polgári jogaikat? Avagy előfordul-e ez Európa valamely más államában? Még az irek s lengyelek is egyenlő politikai jogokat élveznek az angolokkal s németekkel, illetve oroszokkal. Ugy ezeknek sérelmei, mint a miénk is, főleg nyelvi s társadalmi természetűek.

Ha Magyarországon a nemmagyaroknak nemcsak a türelmes papiron akarnának a magyarokkal egyenlő politikai jogokat adni, úgy meg ke lene szüntetni a felsőházat; választókerületeket igazságosabban beosztani, az általános szavazatjogot és titkos szavazást behozni. Akkor rögtön többségük volna a nem magyar képviselőknek az országgyűlésen. Azonban a főrendiház megtartása, a jelenlegi választó-kerületek s választási cenzus fenntartása mellett is tekintélyesebb tömegben jelennének meg a nemzetiségi képviselők, ha a titkos választás elvén alapját a kormány hallatlan választási visszaéléseinek.

Ennél többet nem is kíván a brásói német lap. Elég szerény kívánság!

Gabriella oly forró vágyat érzett, hogy csókot nyomjon legalább azokra az öszülő fürtökre; de uralkodva magán, csak gyöngéden simogatta meg homlokát. De a mikor Silbrück hirtelen felugrott és szemei tüzes szikrákat löveltek, megijedt e tekintettől s menekült előle az ajtóig.

De a mikor felnyitá ezt, hirtelen visszahökken s egy lépést meghátrált; látta, mint mozog künn a sötétben egy alak. A polgármester fiára vélt ismerni. A fiu hallgatózott? tanuja volt a lefolyt beszélgetésnek? ... Ez a gondolat kiábrándította. Szégyenlette, hogy ily késő éjjeli órában, felbomlott hajjal s lázban égő arczczal állott kedvesével szemben.

— Kedves barátom, — szólítja meg az őt követett férfit — kérlek szépen, kísérlj át a nagy terembe a gyermekekhez, vágy engedj távozzom. Ne bucsuzunk még ma egymástól. Majd máskor!

A polgármestert meglepte ez a lágy, nyugodt hang s restelte felhevülését.

— Nem úgy, gyermek! — mondá. — Ne menekülj előlem. Magadra hagylak. Az éj hidege jól fog hatni felhevült testedre. Jöjj, gyermekem, feküdjél le, pihenj. Nem akarom zavarni nyugalmadat.

Ezzel visszavezette a pamlagra, égő szemeihez szorította kezecskéit s eltávozott.

Gabriella hallotta a léptek elhaló zaját, a kulcs csikorgását a kapuban, azután mereven bámult maga

elé. A házban csend volt mindenütt, de keblében irtóztos vihar tombolt. Lelke kimondhatatlanul vágyott a férfiu után, kit elűzött házából, menekülő szelme elől. Miért tette ezt? ... Miért nem lehetett az övé, mikor kivüle úgy sincs senkije a világon?

Korán reggel fölkel, az ablakhoz állott, kinézve a romokban álló házra. Semmi szánalmat sem érzett, mintha ő neki a romból tűz semmi fájdalmat sem okozott volna. De hirtelen eszébe jutott, hátha a polgármester vissza találna jönni s az éjjeli szenvedély újból erőt venne mindkettőjükön. Gyorsan a terembe sietett a gyermekekhez. Ezek — mintha mi sem történt volna — vig kedélyvel láttak már az öltözködéshez. Gabriella menekülni akart e házból, oly gyorsan, a mint csak lehet. De csak most jutott eszébe, hogy kalapja és felöltője az égő házban maradt; így pedig, e ruhában s fűtetlen fövel nem volna illő, az utcára menni.

A mint elhagyta a termet, hogy fölkeresse a gazdasszonyt, megkérendő, segítse ki a hiányzó ruhával, míg az övét ismét megkapja, épen szembe jött vele a polgármester fia. A különben oly előzékeny, kedves fiu ma rövid köszöntéssel, komor tekintet vetve reá, ment el mellette.

Gabriellának arczába szökött a vér.

(Folytatása következik.)

Tanügy.

Br. Eötvös József és a méhészet

— Biró Sándor-tól. —
(Vége.)

Hogy ezen gyakorlatok mindenikét mindenütt kívánt eredményre taníthatnók, arról szó sem lehet; de nem is szükséges. Válaszszuk ki azok közül, melyek helyi viszonyainknak leginkább megfelelnek, s tanítsuk ezeket növendékeinknek. Ha ezt megtettük, feladatunkat megoldottuk.

Egy van mégis, melyet mindenütt lehet s mindenütt kellene tanítani, a mely — mert azt a legszegényebb ember is haszonnal üzheti — az összes gazdasági gyakorlatok fölött áll: a méhészet. — Ha például valaki kertészetet akar üzni, ehhez egy jókora darab föld vagy kert szükséges. A szegény ember pedig ezekkel nem bír. Ha a selymészetet vesszük, ez még kényesebb, mivel nagy utánjárást, meg tágas helyiséget igényel, mik fölé a szegény ember nem rendelkezhetik.

Az állattenyésztést nem is emlitem, hiszen ezzel földbirtok és pénzbeli befektetés jár, miket a szegény ember csak hirtől ismer.

Nem így a méhészet. Ezt minden ember fia, ki 6 lépés hosszú és 3 lépés széles földterülettel bír s kinek hetenként pár óra szabad ideje van, üzheti s belőle szép hasznot húzhat. Ez azon egyedüli gazdasági tantárgy, melynek tanítása által jövedelmi forrást nyitunk, igazán mézes kenyeret adunk kezébe a nép legszegényebb osztályának, még a napszámosnak is. Vegyük például a brassói viszonyokat!

Brassóban — főképp a magyarok — a legtöbb szegény ember, talán az összes napszámosok, mint felügyelők, a külvárosokban gyönyörű, nagy kiterjedésű kertekben laknak; olyan helyeken tehát, melyek a méhészet üzésére a legalkalmasabbak. — Nem hiszem, hogy akadna olyan ház-, vagy kerttulajdonos, ki felügyelőjének meg ne engedné, hogy a kert, valamelyik zugában, vagy a lakó-házikó mellé néhány mozgatható kaptárt felállíthasson. Ez a fő; a többi magától jó.

Napszámosaink legnagyobb része ugyanis fűrészel és fejszével keresi kenyerét, tehát ért a fűrés és faragáshoz. Munkája közben ennél vagy annál a környékűres urnál kapogat egy-egy darab régi deszkát, egy-egy léczdarabot, vagy oszlopfat, melyeket lassanként összegyűjtöget. És ezekből nem csak a méhek, hanem lassanként a kaptárokat is felállítja, elkészíti. Mit, hogyan csináljon, azt az iskolában tanulta s szükség esetében a tanítóhoz fordul jó tanácsért.

Hátra van most a legfőbb, egy méh-család beszerzése, mely esetleg — a kiépített lépeket is ide értve — 3 sőt 5 frtot is megér, s melyet, a ki méhészkedni akar, annak multhatatlanul be kell szereznie. Honnan legyen a szegény ember pénzt? Nem kell oly hamar kétségbe esni! Hiszen ha napszámosunk komolyan akar a mézes kenyérhez jutni, rávehető lesz, hogy béréből naponta 5—10 krajczárt félre tegyen. Itt éppen kapóra jó a posta-takarékpénztár. — Veszen az illető minden nap egy-két darab bélyeget s ezt 50 krajczáronként beváltatja. Akárhány eset lehet arra is, hogy az illető napszámba jut egy-két friss raj birtokába. S nem kell két hónap hozzá: már repülni fog az első kaptár méh.

A méhészet pedig, illetőleg a vele járó haszon, csak addig nehéz, csak addig késik, míg az első raj bekezd dögicsél.

Ha Brassóban minden szegény ember, minden napszámos gunyhója körül néhány kaptár méh fog szongani: az első lépést megtettük jobblétünk felé s az is egy csepp leszen azon kútfőhöz, melyből drágazánk boldogsága felfakad.

Tanítótársak! Eötvös szelleme int: Tanuljunk és tanítsunk méhészetet!

Magyar színészet.

Színészeink utolsó két előadásukban ismét két jódonságot mutattak be: szerdán Deréki Antal népszínművét, a „Buza virág“-ot, és csütörtökön a színészen annak vehető „Arany embert“ Jókaitól, melyet nagy három évvel ez előtt egy-zer Brassóban színrehoztak.

A szerdán adott népszínmű nem nagy igényekkel lép fel ismeretes, más írók által már sokszorosan ábrázolt helyzeteivel s alakjaival. Egy bukott anya által kitett s jómódu parasztesaládba befogadott s általuk felnevelt leánygyermek, egy a tönkremenés szélén álló jegyző, ki saját uriasan nevelt leányát akarja, magát pénzzavaraiból kimentendő, a gazdag parasztesalád egyetlen fiával elvéteni, ugyanaz a jegyző, ki kitett gyermeknek a „buzavirág“-nak természetes apja s a helységbe visszatérő koldussá lett anyától álcáztatik: ezek azon elemek, melyekből e népszínmű felépül, s mely természetesen az ifjak házasa-

ságával végződik. — A buzavirág megkapja a nó-tárius leányának szánt legényt, — a jegyző leánya meg a tanítót. — A mi e népszínművet azonban előnyösen megkülönbözteti a többi újabb keletű népszínművektől, az a gondos nyelvezet s élénk dialogus. A darab előadása igen élvezetes volt. A siker orosz-lánrésze ismét Némethnéti illeti, kinek a cím szerepben bő alkalma nyílt kedves, élénk játékát a közönség elragadtatására kifejtetni. Veresné még távolról előnyösen ismerjük, csak mintha ez alkalommal a hazatérő s félig megőrült anya szerepében tulságos realizmust fejtett volna ki, mi nagyobb színpadon bizonyára helyén van, de oly szűkön, mint a miénk, néha szinte kellemetlen. Gerőfi, Boár, Mátrai a mellékszerepekben szintén dícséretes játékot fejtettek ki.

A csütörtökön színrehozott „Arany ember“ Jókai regényének dramatizálása ugyanazon személyekkel, helyzetekkel s befejezéssel. Csak hogy a milyen kelemes olvasmány az regény alakjában, ép oly kuszált a képtelenségeivel minden harmonikus benyomást lehetetlenné tévő, kétes morált hirdető színmű. A sikkasztó, kétnejű Athálat megmérgező Timár, s Thimea ki az önző haszonleső Kadisához megy, tehetetlen drámai hősök. A mi a drámban igen szép az a „Senki szigetén“ játszó idyllikus jelenetek, melyekben Lejtényi Cornélia megjelenésével, benső játékával a közönséget igazán elragadta, Gerőfi (Timár), Krémer Jenő (Brazovits), Veresné (Atharia) szintén igen jók voltak. A darabot a helyi viszonyokhoz képest elég sikeresen hozták színre s csak sajnálni lehet, hogy mind szerdán, mind csütörtökön gyengén látogatott ház előtt játszottak színészeink.

Helyi és vidéki hírek.

Személyi hírek. Thuróczy Adolf kir. fővámgazgató csütörtökön városunkban időzött, fölülvizsgálatot tartván az itteni fővámhivatalban. Innen Felső-Tömösre és Predealra ment folytatni körutját.

Színészeink érdekében. Gerőfi Andor derék szín-társulata már egy hete városunkban van. Daczára annak, hogy igen jó társulat, hogy a vidéki színészethez kötött jogos várakozásoknak megfelel, mindazonáltal nem volt még egyetlen telt háza sem. De még olyan sem, mely a napiköltségeket fedezte volna. Brassóváros magyarsága nagy pártolásban részesítette mindig a színészetet. Sőt tette ezt akkor is, mikor az illetők nem érdemelték meg. Miért tagadja hát meg jóindulatát, pártfogását attól, a ki megérdemli? Miért bűnhődjek az ártatlan a bűnösért? Kérjük a t. közönséget, a magyar színészet érdekében kérjük, ne vonja meg támogatását a körünkben időző jó társulattól.

Molnár Viktor kultuszminiszteri fogalmazót, lapunk jeles munkatársát, kitől jövő számunk is egy igen csinos rajzot fog közölni, a magyar iparművészeti társulat agyag-üveg-iparszakosztályának tagjává választotta.

A „Gazeta“ s az E. M. K. E. A „Gazeta“ megígérte volt, hogy olvasóit értesíteni fogja az E. M. K. E. mozgalmairól. Lássuk, hogyan teljesíti ígérteit. Idei 266. számának vegyes rovatában közli, hogy a kulturegylet Brassó vármegyei főkegyeletének október 23-án a városház nagy termében tartott közgyűlésén jelen volt 30¹/₂ kulturegyleti tag s ezek legtöbbször Izrael és Ábrahám-féle magyarok. „Ezek töltötték meg a termet s ez a legértelmesebb közönsége a városnak. Hanem az este tartott bankette volt aztán, a mi volt.“ Így értesíti a „Gaz.“ az ő olvasóit a kulturegylet mo-zzanatairól, mely értesítés méltó a gazdájához és tisztességes tolnak vele foglalkozni nem illik. Annyit jegyzünk meg csak, hogy Czenkalji sehova sem sürgönyözött s hogy az esti bankette a „Gaz.“ költségén tartatott, ha tartatott, mert mi arról az esti banketteről a Gazetából értesültünk. Tisztességre és a becsületre valamit adó hirtlap hazudni nem szokott. A „Gazeta“ hazudik, midőn ezt írja: „Banchetulu de séra a fostu ce a fostu“ s hogy csak zsidók vettek részt a kulturegylet szóban forgó közgyűlésén — Cei mei multi ungári de ai lui Izrael si de ai lui Avram. (A közgyűlésen véletlenül egyetlen egy zsidó tag volt jelen. Az esti bankette híré a „Gazeta“ a „Kr. Ztg.“-ból vette, mely alaposság tekintetében nem marad társa mögött. Szép pár, az igaz! — Szerk.)

Hangverseny. A brassói férfidalegylet (Männer-gesangsverein) f. hó 29-én a Nr. 1 nagy termében hangversenyt rendez. Mint mindég, úgy a műsor most is igen válogatott és változatos.

Adófelügyelő-vizsgálat. Megnyugtató a legnagyobb mértékben a helybeli királyi adófelügyelő hivatalában Gombos Gusztáv p. ü. miniszteri tanácsos ur által a közelebbi napon át a legnagyobb részletesség-tartott vizsgálat eredménye, mere meggyőződött hogy a királyi adófelügyelő s a mellérendelt tisztviselők nemcsak kifogástalanul, hanem a legdícséretre méltóbban töltik be nehéz — mondjuk meg őszintén — népsze-

rűtlen s ezért rájuk nézve sok meg nem érdemelt kellemetlenséggel járó feladataikat. A miniszteri tanácsos ur kifejezte és azon örömet hogy a pénzügyminiszter ur ő nagyméltósága keblét is az öröm teljes mértékével fogja eltölteni ha tudomására jön, hogy ezen exponált adófelügyelő és tisztikara egyenként és összevéve nemcsak hivatalos hanem társadalmi s hazafiúi kötelességei teljesítésében oly kitűnő eredményt ért el. Sok ilyen tisztviselőt a magyar államnak s kevesebb okunk leendő panaszkodni.

Jókai s a „Kr. Ztg.“ A brassói német lap tegnapi száma kvalifikálhatatlan módon megy neki Jókai „Aranyember“-ének s többek közt azt mondja: „Ily dráma színrehozatala, német színpadon egyszerűen lehetetlen.“ — A lélekemelő (!) kritikát jövő számunkban ismertetjük.

„Villám“ vasparipa. Ugy megy, mint a villám. Repül, ha nincs is szárnya. De van vasparipája. Ez a „Villám“, mely a mellett vasparipa is, táncostélyt rendez, hogy bebizonyítsa, miszerint a lábát nemcsak a veszélyes paripán tudja ügyesen mozgatni, hanem a táncsterem sikos padlóján is. Estélyt rendez „bal-eset biztosító alapja“ javára. Az estély f. hó 31-én lesz a Nr. 1. nagytermében. Tenger meghívó küldetett szét. De azért lehet hogy feledékenységből valaki mégis kimaradt. Az ily elfeledett, ki igényt tart meghívóra, bocsássa meg a tévedést a rendezőségnek s legyen szíves meghívóját László M. L., Simay-testv. czégnél átvenni.

A pasa! A brassói német lap röviden megemlékező az írók s művészek társasága választmányának azon határozatáról, hogy Kis- és Nagy-Küküllő-megyék „érdem dús“ főispánjának, Gróf Bethlen Gábornak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, következő megjegyzést fűzi ahhoz: „A tudósító bizonyára „érdem dús“ sója neki (t. i. a főispánnak) hogy a nemzetiségekkel szemben nem korlátoztatja magát a törvény határai által s hogy pasauralmat hozott be, a minőnél nagyszerűbben még Kisassziában sem virágozhattik.“ — De hogy ez a „pasauralom“ miben áll, azt ő sem mondja meg. — Szegény tatár, mindegy visiókat lát.

Árlejtés. Mosonmegye törvényhatósága különféle az 1888. évben szükségilendő cikkekre hirdet árlejtést. Az erre vonatkozó feltételek stb. a kereskedelmi és iparegylet irodájában megtudhatók.

Kirabolt templom. Uszükübből jelenti a „Pol. Corr.“ 27-iki kelettel, hogy a rumanovoi szerb templomot az arnauták teljesen kirabolták, s mindent elhárácsoltak, a mi csak kezükbe akadt.

Éhező gyermekek. Budapesten, a legújabb összeírás szerint tizenhét iskolában nem kevesebb, mint 235 olyan éhező gyermek van, melyek meleg ételeket nem esznek.

(Szállítások.) A brassói kereskedelmi és iparkamara tudtul adja, hogy az első magyar-gácsországi vasut a diós-győri m. kir. vas- és aczelgyár és m. kir. állam vasutak budapesti gépgyárának előirányzata, az 1888-ik évben szükségilendő anyagokról a kamara irodájában betekinthezők.

Táviratok.

Kolozsvár, okt. 28. (Eredeti távirat.) A református egyházkerület Bárá Kemény Gábor és Szász Domokos társelnöke alatt tárgyalta az igazgató tanács előterjesztéseit a sepsiszentgyörgyi, szászvárosi és zilahi kollegiumok általi segélyeztetése tárgyában. Az előterjesztések tudomásul vétettek és Trefort miniszternek jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Bejelentett, hogy egy, magát megnevezni nem akaró 40000 frtot ajándékozott az egyházkerületnek, mely nemzetiségi célokra és a székegy faj fenntartására fordítandó.

Szófia, okt. 28. (Eredeti távirat.) Az az egyén, kit Várnában elfogtak, montenegrói. kihallgatásakor bevallotta, hogy őt az odessai szláv bizottság küldte oly célból, intézzen merényletet Ferdinánd fejedelem, Stambulov és Nacsevis miniszterek élete ellen. Ezért ígértek neki 5000 Napoleond'ort és fontos hivalt Oroszországban. A merényletet a szobranje megnyitása napján kellett volna végrehajtani.

Ingatlanok birói árverezése.

Krizba község házában folyó évi november hó 9-én délelőtti 9 órakor Vörös Sándor Péternek ingatlanai 165 frt kikiáltás ár mellett fognak elárvereztetni; bírósági kiküldött Borsos Zsigmond.

Vörösmart község házában f. é. november hó 10-ikén délelőtti 9 órakor Perzsoju Mihálynak ingatlanai 173 frt kikiáltási ár mellett fognak elárvereztetni; bírósági kiküldött Borsos Zsigmond.

Apácza község irodájában f. é. november hó 16-án d. e. 9 órakor Matis András és neje ingatlanai

1494 frt kikiáltási ár mellett el fognak adatni; bírói kiküldött Borsos Zsigmond végrehajtó.
Zajzon községében f. é. november hó 18-án d. e. 9 órakor, és Szászhermány község házában d. u. 3 órakor Getzi Márton és nejének ingatlanai 114 frt. kikiáltási ár mellett bírósági kiküldött dr. Illyés Lőrincz kir. törvényszéki aljegyző által elárvereztetni fognak.
Ó-Tóhán község házában f. é. november hó 21-én d. e. 9 órakor Ternoveanu Juon és nejének ingatlanai 183 frt kikiáltási ár mellett el fognak adatni; az árverést a hosszufalusi kir. járásbíró-ság fogantositja.
Vledény községében a községi irodában f. é. november hó 22-én d. e. 9 órakor Illea Simeon-nak ingatlanai 47 frt kiáltási ár mellett el fognak adatni; az árverést a zernesti kir. járásbíró-ság fogantositja.

Brassói vasutforgalom.

I. Erkezés Brassóba.

1) Budapest felől.

Személyvonat délelőtt 9 óra 46 perczkor.

Vegyesvonat este 9 óra 52 perczkor.

2) Bukarest felől.

Gyorsvonat este 10 óra 12 percz (nov. 15-ig.)

Vegyesvonat délután 2 óra 32 perczkor.

II. Indulás Brassóból.

1) Budapest felé.

Személyvonat este 7 óra 20 perczkor.

Vegyesvonat reggel 4 óra 1 perczkor.

2) Bukarest felé.

Gyorsvonat reggel 5 óra 37 percz (nov. 25-ig.)

Vegyesvonat délután 1 óra 55 perczkor.

Nyilttér.*)

Tekintetes Gagyi Samu urnak.

Az „Oltvölgyi Lap“ 16. számának Nyiltt-terére reflektálva, Gagyi ur a tagadás köpenye alatt hibás tollbamondásból akarja magyarázni szándékos tévedését. — Hogy szándékosan ferdítette el nevemet, kitűnik abból, hogy Zernesten alkalma volt velem személyesen érintkezni, nevemet tölem hallani s engem m. kir. állami állatorvosi egyenruhában látni.

Gagyi ur talán képes még ezt is letagadni, mert a tagadás — ön szerint — egyenes jellemű emberek tulajdona.

Látva nevemnek akarattal történt megoláhosítását, önt ezen oláhosítási mániájából csakis olyan modoru levél által tudtam kiábrándítani. A levél különben egészen Gagyi urhoz volt mérve.

Ha mégis el lehetne hinni, hogy csakugyan nem szándékosan oláhosította nevemet, akkor csakis azt lehetne föltenni Gagyi urról, hogy a cikk írásakor nem volt egészen beszámítható állapotban, mire következtetni, hogy: „Cili George, Rácz János, Badiu Aldimir,“ stb.

A művelt emberek megbírálására Gagyi ur legkevésbé sincs hivatva, ettől még messze áll.

Biztosíthatom s megnyugtatom végül Gagyi urat, hogy Cilleinek nem vagyok utódja; de ha Gagyi ur elődjait keresné bárki is, bizonyára a havasi stinákba jutna a kutató.

Czilli György,

m. kir. vesztigintézeti segéd.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményeknek sem tartalma, sem alakjéért nem vállal felelősséget a szerk.

Brassai piaczi árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése.

Brassó, 1887. október hó 29-én

Román papirpénz a 20 frankos 8.62 vétel 8 64 eladás		
ezüstpénz a 20	8.54	8.60
Napoleon'd'or (aranypénz)	9.90	9.92
Török lira	11.23	11.25
Arany	5.88	5.90
Orosz papírrubel	110.—	111.—

Piaczi árak

Brassóban, 1887. október hó 28-án.

— Zikéli Henrik jelentése.

Hektoliter	Buza	legszebb	5.—
		közepes	4.60
		vegyes	4.—
	Rozs	legszebb	3.—
		közepes	2.60
	Árpa	legszebb	2.80
		közepes	2.40
	Zab	legszebb	1.50
		közepes	1.40
	Törökbuza		3.30
Kilogr	Kása		5.—
	Borsó		—
	Lencse		7.—
	Fuszulyka		3.50
	Lenmag		9.—
	Burgonya		—70
	Marhahús		—32
	Disznóhús		—40
	Juhhús		—24
	Faggyu (friss)		—24

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 5175. — 1887.

Hirdetmény.

Ujváros község kocszmárlási regaleja 1888. évi január hó 1-jétől egész 1890. év végéig, azaz három egymásután következő évre, folyó évi november hó 6-án a községi irodában árverés útján haszonbérbe ki fog adatni.

Árverezni kívánók úgy az alólírtánál, mint a községi irodában a közelebbi feltételeket betekintheik.

Szent-Agotha, 1887. október 17.

A járás főszolgabírája:

(424) 1—2

Schaser.

Jelentés.

A Szent-János utcában 618 szám alatt jó és olcsó ebéd kapható.

Ugyanitt azonnal kiadható egy butorzott utcai szoba.

(425) 1 1

Szám 7403. — 1887.

Árverési hirdetés.

Baráthely nagyközség tulajdonát képező 4 járatu lisztelő malma a hozzátartozó lak- és gazdasági épületekkel 6, esetleg 10 évre f. évi november hó 14-én délelőtti 10 órakor a község házánál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Az árverezni kívánók kötelesek 10%-ot alólírott kezéhez az árverés megkezdése előtt letenni. Az árverezési feltételek ezen hivatalnál úgy, mint baráthely község irodájában a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Medgyes, 1887. október 19-én.

A helyi-berethalmi járás főszolgabírája: Lendvay.

(419) 1—1

Jó kereset!

Bizalmas személyeket keresünk törvényesen megengedett díjsorsjegyek eladásához. Magas jutalékot esetleg havi fizetést adunk.

Fővárosi váltóüzlet társaság

ADLER és Társa

5 Budapest. 25

Legujabb! Préservatíves Legujabb!

Angol gyártmány, a francziánál sokkal megbízhatóbb. Az angol préservatívesek mind-dig a bevitel nehézségei miatt nem voltak kaphatók; ezt megkerülendő, a gyár külön rak-tárt szervezett és gyártmányait az eredeti gyári áron adja el. Vidéki megbízások rögtön, után-vét vagy az ár beküldése mellett fogantosit-tatnak. Árak tucatankint 3—4—5—6 frt. Külön árjegyzékek ingyen és bérmentve zárt levélben. Cím: Angol gyári rak-tár Buda-pesten, Deák Ferencz-utca 17. sz. az udv. balra.

En, Csillag Anna

185 ctm. hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam fölialt kenőcs 14 havi használata után nyertem, bizonyítom, hogy e szer megakadályozza a hajkihullást, elő-segíti a hajnövést és erősíti a haj-bőrt, — uraknál elősegít egy teljes erős szakállnövést, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakállnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvja a korai őszüléstől a legmagasabb ko-rig. — Egy köcsög ára 50 kr., 1 frt, 2 frt. Postával küldés napon-ként a pénz előleges beküldése v. posta-utánvétel mellett az egész világra.

CSILLAG és TÁRSA

(278) Budapest, 14—20 király-utca 26. szám alatt.

Legfinomabb

SÓSBORSZESZ

(415) 9—12

Kenyerés Károly

kir. orsz. szabadalmazott szesz-különleges-ségek gyárából.

Orvosi tekintélyek által megvizsgálva és ajánlva.

Sósborszesz-készítményem a bor legkiválóbb és leghasznosabb alkatrészét tartalmazza és ezért minden oly sósborszesznél, a mely csak egyszerű spiritusból készül, nemcsak egészségügyi, hanem kosmetikai szempontból is határozottan inkább ajánlható.

Kapható minden gyógyszerárban s nagyobb fűszerkereskedésben.

Kereskedelmi magántanfolyam.

E f. évi november hó 2-kán megnyitom szokott estéli tan-óráimat az egyszerű és kettős könyvvitel-, számtan- és levelezésből.

A tanfolyam hat óra terjed.

Tannyelv: a német, azonban a szükséghez képest elegendő magyar és román magyarázatokkal. — Tanórak: hétfőn, szerdán és szombaton esti 8-tól 9 óráig, Közép-váruteza 227. szám alatti lakásomon.

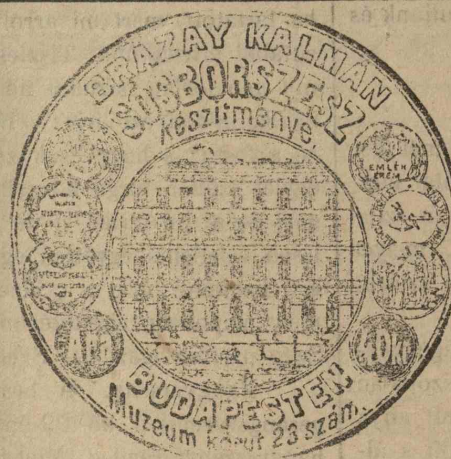
Tandij: havonként 5 frt.

Felvételi jelentkezések alólírt lakásán a délutáni órákban, valamint a Popovits A. András ur irodájában Szentlélek-utca 146. sz. alatt reggeli 8-tól 12 óráig naponta elfogadtatnak.

Rácz József.

keresk. könyvvezető.

(426) 1—*

Figyelmeztetés. Az általános is-vendő s több oldalulag kitértetett sósborszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, el-határozom, hogy azokon címjegyeimet mód-sítom s arra két nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszer-smind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

A SÓSBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl: csúszos szaggatás, fa-gyás, fog- és fejfájdalnak, szemgyengeség, bém-lások, zsugorok stb. ellen; de különösen a be-dörzsölés-, kenő-gyógyimódnál (massage) igen jó hatásnak bizonyult. Főgúztisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fog fényét elő-se-gíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szá-g-talan ízt nyer a szesz elpárolgása után, vala-mint ajánlatos e szer fejmosásra is, a hajide-gesítésére, a fejtörpá-képződés megakadályozására és annak megszüntetésére. — Ára 2

Védjegy 319. és 320. szám. gék erősítésére, a fejtörpá-képződés megakadályozására és annak megszüntetésére. — Ára egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr. Használati utasítás minden üveghez mellékeltek.

BRAZAY KALMAN, Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 23. szám alatt és Brassóban: Eremi s D. unokaöcssei, Porr E., Hesshaime J. L. és A. Töpfner K., Lázár és Verzár, Müller Gyula, Wagner H., Gredinár N., Stefanovits C. G., Duschoiu J. és fia, Zintz H., Rein H., Lerchenfeld János, Temesváry V., Stanescu fiúvérek, Irk Károly, Teclu J. fia, Rácz Lajos, Márk Sámuel, Hedwig János uraknál. Brassó-Földváron: Schneider Vilmos urnál.